

Mangler i dansk politik på LGBT-området

Begrundede ønsker til regering og Folketing

Landsforeningen for bøsser og lesbiske ønsker et samfund med lige muligheder for alle. Danmark har tidligere haft en fremtrædende position i forhold til at sikre rettigheder for par af samme køn. I dag er andre lande nået langt længere end os. Landsforeningen har en række forslag til ændringer af lovgivning og administration, hvor der i dag er forskelsbehandling og ikke-inklusion af LGBT¹-personer.

Registreret partnerskab/ægteskab

Kønsneutralt ægteskab

Forskellene mellem registreret partnerskab og ægteskab er efterhånden tyndet ud. Man burde tage konsekvensen og sige, at der ikke er principielle forskelle på regulering af pars forhold afhængig af partnernes køn. Således har da også en række lande åbnet ægteskabet for par af samme køn², herunder Norge, hvor loven træder i kraft 1. januar 2009.

Et forslag om kønsneutralt ægteskab blev behandlet i foråret 2008³. Forslaget løste samtidig problemer vedr. kirkelig vielse og vedr. børn.

Kirkelig vielse

Loven forbyder trossamfund at vie par af samme køn. Landsforeningen mener, trossamfundene selv skal bestemme.

¹ Forkortelsen henviser til lesbiske, bøsser (gay), biseksuelle og transpersoner og anvendes internationalt.

² Holland (2001), Belgien (2003), Massachusetts (2004), Canada (2005), Spanien (2005), Sydafrika (2006), Norge (2009, vedtaget sommer 2008). I Sverige er et forslag langt fremme.

³ 2007-08 II L 67

Endvidere finder landsforeningen, at det er et udtryk for usaglig forskelsbehandling, når staten bemyndiger trossamfund til at tildele par juridiske rettigheder, men samtidig siger, at de ikke må bruge denne beføjelse til par af samme køn. Justitsministeren har konsekvent undladt at tage stilling til spørgsmålet⁴.

Børnefamilier⁵

Regnbuefamilier under børneloven

Alle børns slægtskab bør fastlægges i børneloven. I dag kan forældrepar af samme køn kun få fælles juridisk forældreskab ved stedbarnsadoption, hvorved de underlægges en række særlige regler: 1) De skal have indgået registreret partnerskab, 2) adoptanten skal være fyldt 25 år, 3) det kan tidligst ske 3 måneder efter fødslen. Modsat sikrer børneloven, at barnet har to juridiske forældre fra fødslen, uanset om de er gift og uanset hvor gamle de er. Børneloven er lavet for at sikre børnene – regnbuebørnene skal have samme sikkerhed.

Placeringen i adoptionsloven giver et særligt problem i forhold til statsborgerskab: Hvis en udenlandsk kvinde får et barn i Danmark med en dansk partner, vil barnet få dansk statsborgerskab,

⁴ Justitsministerens manglende svar vedr. forvaltningsretlige aspekter af manglende adgang til kirkelig vielse (kortlink.dk/lbl/5y9r)

⁵ Se info-pjecen Forældreskab og Orlov (kortlink.dk/lbl/5y9t), undersøgelsen Regnbuefamiliers forhold 2008 (kortlink.dk/lbl/5y9w) og artiklen Ønsker til lovgivningen (kortlink.dk/lbl/5y9u), baseret på undersøgelsen.

hvis partneren er en mand (uanset om de er gift eller ej), men ikke, hvis partneren er en kvinde. Dette sker heller ikke i forbindelse med en stedbarnsadoption. Hvis barnet skal have dansk statsborgerskab må det ske ved naturalisation.

En anden uheldig konsekvens af placeringen under adoptionsloven er, at medmødre ikke har adgang til barselsorlov før adoptionen. Det betyder, at de ikke har mulighed for at afholde, hvad der svarer til fædreorlov. Derfor har forældrepar af samme køn kun 50 ugers barselsorlov, hvor andre har 52 uger. Enkelte private virksomheder⁶ ligestiller for egen regning deres ansatte, ligesom overenskomst 2008 for statsansatte⁷ giver medmødre adgang til fædreorlov.

Dertil kommer den betydelige utryghed, der opleves i familierne før adoption har fundet sted.

Ikke-anonym sæddonation/kendt donor

Når man stifter en regnbuefamilie er der mange mulige familiestrukturer at vælge imellem. Nogle lesbiske par vælger anonym sæddonation, mens andre foretrækker, at barnet vil kunne kende sit genetiske ophav. Disse vil derfor foretrække, at der var adgang til ikke-anonym sæddonation. Der bør være adgang til såvel anonym som ikke-anonym donorsæd, således forældrene og ikke politikerne kan træffe dette vigtige valg.

Det bør endvidere være muligt, at være donor til hjemmeinsemination. Mange regnbuefamilier består af f.eks. et lesbisk par, der har fået børn med en bekendt, som er kendt for børnene, men som ikke er registreret som far til barnet. Når man benytter denne løsning i dag, skal man hemmeligholde den biologiske fars identitet og lyve i retten, idet han ellers vil blive idømt faderskabet. Det burde i stedet være sådan, man allerede før fødslen kunne erklære, hvem der har hvilke roller, altså hvem der er biologiske forældre, og hvem der skal være sociale og juridiske forældre.

Mere end to forældre

I mange regnbuefamilier er der mere end to forældre, men lovgivningen opererer kun med to

juridiske forældre. Det betyder, man kommer ud i en konkurrence, hvem der skal være forælder nummer to – den biologiske far eller medmoderen. Dette påtvinger hierarkier i familierne, hvilket hverken gavner forældre eller børn.

Der bør derfor være en større diversitet i lovens anerkendelse af familier, såvel ift. forældreskab som forældremyndighed.

Adoption

Det bør være muligt for par af samme køn at blive prøvet som adoptanter. Der bør ikke i dansk lovgivning findes bestemmelser, som diskriminerer mellem familieformerne.

Straffeloven

Seksualitetsneutral sædelighedsbestemmelse

Straffelovens § 225 svarer til § 224 og har alene til formål at sige, at seksuelle overgreb også er forbudt for homoseksuelle forhold. En ophævelse af § 225 vil ligestille homoseksuelle sædelighedsforbrydelser med heteroseksuelles. Anvendelse og strafudmåling for de to paragraffer er sammenlignelig, så det vil ikke ændre retstilstanden – bestemmelsen er overflødig⁸. Alle overgreb kan behandles under § 224, så der bør ikke være en særskilt paragraf for homoseksuelle forhold.

Ligebehandling

Generelt forbud mod diskrimination

Der bør indføres et generelt forbud mod diskrimination, som omfatter alle beskyttelsesgrundene omfattet af Amsterdamtraktatens artikel 13. I dag er der forskellige regler for de forskellige områder, hvilket skaber hierarkier og uigennemsigthed i beskyttelsen.

Ombudsmandsinstitution

Landsforeningen hilser det nye Ligebehandlingsnævn ved Ankestyrelsen velkommen, men finder dog samtidig, at det har for begrænsede ressourcer og for begrænset et mandat.

⁶ IBM, IKEA, TDC, ementor

⁷ www.perst.dk/OK08, Resultatpapir (kortlink.dk/perst/5y9z), bilag (kortlink.dk/perst/5y9y)

⁸ Analyse og retspraksis: kortlink.dk/lbl/5ya2. Det er formodentligt en fejl fra lovgivers side, at tilsnigelse til samleje kun er omfattet af § 224, og et sådant overgreb vil, så længe § 225 består, for et homoseksuelt forhold straffes efter § 232

Der bør etableres en uafhængig ombudsmandsinstitution for ligebehandling, der omfatter alle beskyttelsesgrundene omfattet af Amsterdamtraktatens artikel 13.

Institutionen skal fungere som administrativt klageorgan og skal kunne tage sager op af egen drift. Den skal kunne træffe afgørelser, tilkende godtgørelser og føre sag ved de almindelige domstole.

Institutionens sekretariat skal have ressourcer til sagsoplysning, udredningsarbejde og formidling.

Registrering af overgreb og diskrimination

Der må sikres rammer, som gør det muligt at registrere hadforbrydelser (hate crimes).

Det betyder bla., at det ikke under henvisning til registerlovens forbud mod registrering af følsomme personoplysninger (f.eks. etnisk baggrund og seksuel orientering) må afvises, at foretage registrering.

Tal fra Københavns Kommunes on-line registrering, hvor borgerne kan gå ind og registrere diskrimination og krænkelser, www.registrerdiskrimination.kk.dk, viser, at meget få hændelser anmeldes til myndighederne. Der bør således være en landsdækkende registreringsmulighed, herunder sikring af, at sager, der ikke optages som politisager eller som kun når retshjælpsinstitutioner, rådgivninger mv., alligevel registreres.

Registreringen bør dække hele spektret fra diskrimination over krænkelser til voldelige overgreb, idet der i alle situationer er/kan være tale om myndighedsinddragelse.

Tilslutning til EU ligebehandlingsdirektiv

EU kommissionens forslag til nyt ligebehandlingsdirektiv⁹ dækker områderne seksuel orientering, alder, handicap, samt tro og religion. En gennemførelse af direktivet vil sikre, at alle beskyttelsesområderne under Amsterdamtraktatens artikel 13 er omfattet af en ensartet beskyttelse.

⁹ COM (2008) 426, kortlink.dk/europa-kommissionen/5yaa

Det er meget vigtigt for at sikre LGBT-personers rettigheder i EU's medlemslande og i eventuelle nye ansøgerlande.

Der henvises til ILGA-Europes notat¹⁰ om direktivforslaget.

Minister for ligebehandling

Den nuværende situation, hvor ligebehandling på tværs af beskyttelsesområderne ressort-mæssigt ligger spredt ud over flere ministerier, er uholdbar og fremmer på ingen måde ligebehandling.

I stedet bør der være en ligebehandlingsminister, som har ansvaret for regeringens politik på området.

Tilsvarende kunne med stor fordel oprettes et folketingsudvalg for ligebehandling.

Transpersoner

Kønsneutralt cpr-nummer

Cpr-nummeret bør gøres kønsneutralt, således bærerens køn ikke, som i dag, kan udledes af nummeret, hvilket er til stor gene for transpersoner. Der er ikke nogen saglig begrundelse for at opretholde kønsspecificiteten. Køn findes som selvstændigt dataelement i cpr-registret og er tilgængeligt gennem grænsefladerne. Det er derfor helt uden betydning, om oplysning om køn også findes i cpr-nummeret¹¹.

Sammenhængende politik

En samlet dansk LGBT-politik

Landsforeningen opfordrer regeringen til at lave en sammenhængende LGBT-politik. Denne kunne med fordel tage udgangspunkt i Yogyakarta principperne¹².

Et eksempel på en formulering af en sådan politik findes i den hollandske regerings program Simply gay¹³

¹⁰ kortlink.dk/lbl/5ya9

¹¹ Se 2007-08 II B 64, Bilag 5 og 10

(kortlink.dk/ft/5ya3, kortlink.dk/ft/5ya4)

¹² LGBT-rettigheder formuleret i folkeretlige termer, www.yogyakartaprinciples.org

¹³ www.minocw.nl/documenten/08BK2008B014.pdf

LANDSFORENINGEN FOR
BØSSER OG LESBISKE

Landsforeningen for bøsser og lesbiske,
Forbundet af 1948

NGO in special consultative status with the
economic and social council of the United
Nations

www.lbl.dk - lbl@lbl.dk - tlf. 33 13 19 48
Postadr.: Postboks 1023 - 1007 København K
Besøgsadr.: Nygade 7, 2. - 1164 København K

Landsforeningens formål er at arbejde for
bøssers, lesbikes, biseksuelles og
transpersoners politiske, sociale, kulturelle og
arbejdsmarkedsmæssige ligestilling på alle
niveauer i samfundet.